

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 17:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af den militære straffelov.

Af Pelle Voigt (SF) m.fl.

(Fremsat 10/11 88. Første behandling 8/12 88. Betænkning 18/5 89).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Forslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 16 (SF) stemte for, 102 (S, KF, V, FP, RV, CD, KRF og Steenholdt (Grønln.)) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 18:

Forslag til folketingsbeslutning om værnepligtiges ret til og mulighed for selv at tilberede deres mad på tjenestestederne.

Af Pelle Voigt (SF) m.fl.

(Fremsat 10/11 88. Første behandling 8/12 88. Betænkning 18/5 89).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Forslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges, idet 102 (S, KF, SF, V, RV, CD, KRF og Steenholdt (Grønln.)) stemte for, 16 (FP) imod.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Om denne vedtagelse vil der nu blive givet meddelelse til forsvarsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Anden behandling af lovforslag nr. L 61:

Forslag til lov om afvikling af Christiania.

Af Kofod-Svendsen (KRF) og Nør Christensen (CD) m.fl.

(Fremsat 13/10 88. Første behandling 8/12 88. Betænkning 24/5 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 17 opførte sag, nemlig:

17) Anden behandling af lovforslag nr. L 232:

Forslag til lov om anvendelse af Christianiaområdet.

Af forsvarsministeren (Enggaard).

(Fremsat 19/4 89. Første behandling 26/4 89. Betænkning 24/5 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer og spørgsmålet om deres overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Qvist Jørgensen (S):

Indledningsvis vil jeg blot for en sikkerheds skyld understrege, at Socialdemokratiet ikke har den opfattelse, at det skulle have været nødvendigt at lade CD's og Kristeligt Folkepartis lovforslag komme så vidt, som det er kommet. Vi havde gerne set, at de to partiers forslag var blevet trukket tilbage på et tidligere tidspunkt, men vi vil naturligvis ikke anfægte mindretallets indlysende ret til at få gennemført proceduren.

Socialdemokratiet kan og vil ikke stemme for dette forslag. Vi er, som det også tydeligt fremgår af betænkningens bidrag, enige med et flertal bestående af i alt fem partier i at stemme imod og så i øvrigt koncentrere engagementet og interessen om lovforslag nr. L 232, der hedder »Forslag til lov om anvendelse af Christianiaområdet«.

Her, hvor vi står over for en ny epoke i Christianias historie, føler jeg trang til at rette en tak til de mange og forskellige kræfter – personer og organisationer – der har hjulpet til på absolut forskellig vis med at nå frem til den brede og nødvendige indstilling, som flertallet præsenterer, og som findes i betænkningen. Jeg vil ikke nævne navne, men dog notere mig det glædelige i, at de tre partier, der hidtil har stået for et Christianiabevarelsessynspunkt, fortsat er at finde sammen i den nye og bredere enighed om bevarelsen og lovliggørelsen af Christiania.

Jeg vil også gerne nævne, at uden den ændrede adfærd og holdning blandt christianitterne tror jeg ikke, det var lykkedes at samle og fastholde denne brede enighed. Der er således god grund til at sige tak både inden for og uden for dette hus.

Jeg vil ganske kort nævne nogle af de områder, som vi har tillagt den højeste prioritet, den største betydning, og som jo også kan findes i betænkningen. Det er for det første, at vi får lokalplandiskussionen tilendebragt for at udarbejde lokalplanen for området. Vi tror på, at der vil ske en lovliggørelse med de nødvendige dispensationer.

Vi er tilfreds med, at der etableres det særlige styringsråd, og må i den forbindelse give udtryk for, at vi i det hele må acceptere, at vi ikke i forbindelse med udvalgsarbejdet har kunnet pege på navne, men mon ikke vore signaler har været så tydelige, at de er blevet opfattet?

Jeg vil også gerne understrege, at vi finder det godt, at der så kraftigt både i selve lovforslaget og i beretningen er understreget nødvendigheden af og det ønskværdige i, at der etableres beboerråd, og at der fastholdes en stor grad af beboerindflydelse.

Og så vil jeg endelig som de to sidste ting nævne, at vi har tillagt det meget stor betydning at få afdækket helt præcis, hvad lovens § 6, stk. 4, dækker over, og hvordan den vil kunne administreres. Vi føler os overbevist om, at de svar, vi har fået, er de korrekte, og at vi ikke vil opleve misbrug fra ministerens side. Vi har overhovedet ingen mistanke om, at den nuværende forsvarsminister kunne finde på at forsøge, men det har nok været klogt at sørge for, at præciseringen er meget tydelig i beretningen, således at eventuelle kommende forsvarsministre med andre lyster er klar over, hvad de har at rette sig efter.

Og endelig vil jeg nævne som det allersidste en tilfredshed med, at der har været erkendelse af, at uden penge går det her altså ikke. Der er fortsat brug for penge, både til det bygningsbevaringsmæssige område og til de ekstraordinære sociale foranstaltninger, og derfor er vi meget tilfreds med, at der i beretningen er anført, at de 10 mio. kr. om året fra næste finansår at regne simpelt hen vil være at finde.

Connie Hedegaard (KF):

Med flertallet bag lovforslag nr. L 232 synes vi fra konservativ side, at vi kommer et realistisk skridt i positiv retning. Vi synes, at vi nu får brudt med 17 års dødvande i Christianiadebatten, hvor hånden har været holdt over christianitterne, ikke mindst fra Socialdemokratiets og SF's side. Derfor synes vi selvfølgelig, at det er glædeligt, at de to partier også er at finde i det flertal, der nu stiller krav til christianitterne, og som nu accepterer, at der også skal gives fornødne bemyndigelser til den minister, der skal have mulighed for at håndhæve de krav, der med rette stilles.

Nu skal Christiania ikke længere være et fristed for ulovligheder; det skal stadig væk være en anden slags fællesskab, men det skal leve efter de samme grundlæggende spilleregler, som gælder for det øvrige samfund.

Nu er bolden på christianitternes banehalvdel, det er op til christianitterne nu at spille med, og det kan jeg kun anbefale at man gør. Vi

[Connie Hedegaard]

mener fra konservativ side, at det må være en afgørende forudsætning for, at den proces, der nu sættes i gang, lykkes, at christianitterne selv går ind og accepterer, at nu er det altså alvor, nu er der nogle legitime krav, som det øvrige samfund stiller og altså med et bredt flertal bag os.

Jeg sagde under førstebehandlingen, at vi fra konservativ side betragter dette forslag som en ramme, hvor det egentlige indhold af, hvad der skal ske i Christiania, kommer til at fremgå af den lokalplan, der er ved at blive udarbejdet.

Derfor skal jeg igen understrege, at det er udformningen af lokalplanen, som er det egentlig centrale og det egentlig interessante for Det Konservative Folkeparti, og derfor vil vi følge dette arbejde særdeles nøje. Men vi er glade for, at der nu er et flertal bag dette lovforslag, og så skal jeg selvfølgelig også sige, at vi ikke kan støtte L 61.

Ebba Strange (SF):

Ved førstebehandlingen af L 232, lovforslaget fra regeringen om Christiania, sagde jeg på SF's vegne, at vores endelige stillingtagen ville afhænge af de svar, vi ville få på de mange spørgsmål, vi havde tænkt os at stille i udvalget, fordi der var en del i forslaget, vi var usikre på.

Det drejede sig først og fremmest om de bemyndigelser, som forsvarsministeren får ifølge forslaget, og hvor vi naturligvis var optaget af og interesseret i, hvordan han havde tænkt sig at bruge dem.

Vores vurdering i dag er, at de svar, vi har fået, har været tilfredsstillende. Vi har fået forsvarsministerens ord for, at bemyndigelsen til at få adgang til private boliger alene kan anvendes i de tilfælde, loven nævner, dvs. tilfælde, hvor det er nødvendigt af hensyn til bygningsmæssige foranstaltninger samt til at forhindre, at det byggestop, som Christiania allerede selv har indført, ikke gennemhulles, inden lokalplanen vedtages.

Vi har endvidere fået forsvarsministerens ord for, at der fra lovens vedtagelse, til der foreligger en lokalplan, ikke vil blive truffet afgørelser, som vil foregribe lokalplanen. Perioden skal derimod bruges til at få etableret det administrative apparat, der er nødvendigt, og til at kortlægge de bygningsmæssige og sociale forhold på området.

Vi har endvidere fået tilsagn om en bevilling til Christiania på 10 mio. kr.; det har været meget afgørende for os, at der blev sat nogle penge på, og på den baggrund har vi samlet vurderet, at vi vil støtte forslaget.

I alle de år, Christiania har eksisteret, har vi i SF arbejdet for, at området skulle bevares som et fristed. Vi har ønsket, at samfundet skulle anerkende Christiania som et område med særlige regler. Det sker nu ved, at Christiania får sin egen lov. Derved bliver Christiania lovliggjort, og ved at så mange partier står bag loven, som tilfældet er, vil det for fremtiden være halsløs gerning for partier her i Folketinget at forsøge at løbe stormløb mod staden med forslag om afvikling, rydning og påstand om ulovlig beboelse.

Det betyder selvfølgelig ikke, at problemerne i Christiania er løst og heller ikke problemerne med Christiania. Christiania er på godt og ondt et produkt af det samfund, den trods alt er en del af, og der vil fortsat være problemer i staden og mellem staden og det omliggende samfund. Men problemerne skal i hvert fald ikke mere udspringe af frygt for, at området skal ryddes og bruges til andre formål.

Nu gælder det i første omgang udarbejdelse af en lokalplan. Jeg håber meget – og jeg vil opfordre til – at denne udarbejdelse vil komme til at ske i god forståelse mellem Planstyrelsen og Christianias beboere.

Usikkerheden har naturligt samlet sig om det, der hedder område 2 i kortbilaget til landsplandirektivet. Det er min overbevisning, at det er muligt i konstruktivt samarbejde at lade folk blive boende derude, samtidig med at området fungerer som rekreativt område for københavnere.

Så gælder det nedsættelse af et styringsråd og en beslutning om, hvordan beboerne i Christiania skal lade sig repræsentere i forhandlinger med myndighederne. Vi håber meget, og vi appellerer til, at forsvarsministeren vil udnytte den erfaring og kompetence, som findes i den nuværende særlige styringsgruppe, når han skal nedsætte styringsrådet. Det er af afgørende betydning, at de mennesker, der udpeges, har både forståelse for og kærlighed til Christiania.

Vi er tilfreds med, at reglerne for beboernes repræsentation skal drøftes med og i videst muligt omfang anerkendes af christianitterne.

[Ebba Strange]

Når SF har valgt at støtte lovforslaget, skyldes det også et ønske om at signalere både til christianitterne og til regeringen, at vi fortsat interesserer os for Christiania, at vi fortsat vil følge udviklingen derude, og at vi er parat til drøftelser med forsvarsministeren, hvis han har brug for politisk assistance i det videre arbejde med området.

Loven er jo kun begyndelsen på en proces. Når lokalplanen er udarbejdet og dagliglivet i Christiania fortsætter, vil en naturlig opfølgning efter vores mening være en egentlig selvforvaltningsaftale eller lov, der anerkender Christiania som et sammenhængende hele, og på den baggrund kan der udarbejdes regler bl.a. for de økonomiske relationer mellem Christiania og myndighederne udenfor.

Der har i den seneste tid været en utrolig kreativ aktivitet i Christiania. Jeg håber, det vil fortsætte. Det er, når Christianias aktivitet udfolder sig, at vi andre kan hente den bedste inspiration derude.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Da der jo ikke er nogen ændringsforslag til dette lovforslag, så vil jeg godt spørge fru Ebba Strange om noget vedrørende denne lovs § 6, stk. 4, der siger: »Forsvarsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til bygninger, boder, skure, arealer m.v. . . .« Og i bemærkningerne til det siger man:

»For at skabe mulighed for en hurtig og effektiv håndhævelse af lovens bestemmelser, således at håndhævelse ikke behøver at afvente fogsags og eventuelt påfølgende retssag, er der optaget bestemmelse om, at adgang til bygninger, arealer, boder, skure m.v. kan ske uden retskendelse . . .«

Jeg vil da godt spørge fru Ebba Strange: Har man fra SF's side så godkendt det, at man altså kan gå ind i disse bygninger helt uden retskendelse? Jeg mener at kunne erindre, at fru Ebba Strange ved førstebehandlingen var noget skeptisk på dette punkt, men jeg har ikke set nogen ændringsforslag fra SF, så er man enig i, at man kan gå ind i disse bygninger på en lidt anden måde?

Personlig er jeg selvfølgelig helt i overensstemmelse med det. Jeg går ud fra, at fru Ebba

Strange betragter det på samme måde, som hvis en biltyv har haft en bil i mange år; så vil det være lidt urimeligt at kræve en retskendelse for at undersøge køretøjet. Er det på samme måde, fru Ebba Strange betragter det med Christiania, så er jeg da kun tilfreds.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg må formode, at hr. Knud Lind hører lige så godt efter, når jeg er på talerstolen, som jeg lytter efter, når hr. Knud Lind er på talerstolen – mindst lige så godt!

Det er naturligvis specielt § 6, stk. 4, vi har boret i, og jeg går ud fra, at hr. Knud Lind også er i besiddelse af alle de svar, vi har fået fra forsvarsministeren specielt om det spørgsmål. Jeg går ud fra, at hr. Knud Lind også har studeret det notat, som forsvarsministeren har sendt over i forbindelse med et samrådsspørgsmål.

Det var præcis § 6, stk. 4, jeg tænkte på, da jeg sagde, at vi har fået tilfredsstillende svar. Jeg kan ikke her – det tillader tiden til korte bemærkninger ikke – stå og citere fra alle svarene, så jeg vil nøjes med et ganske kort citat fra svaret på spørgsmål 1:

»I medfør af forslaget § 6, stk. 4, har forsvarsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til bygninger, boder, skure, arealer osv.« – det er alt, hvad der står.

Loven hjemler imidlertid kun denne adgang i tilfælde, hvor det skønnes nødvendigt for at efterse, om der foreligger en overtrædelse af loven, regler udstedt efter loven, vilkår for tilladelser efter loven, eller såfremt det skønnes påkrævet af hensyn til bygninger og arealer. Det er alene for at kunne opfylde den bygningsmæssige vedligeholdelse, som skal til derude, at denne hjemmel er sat ind, og på den baggrund har vi accepteret den.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg var da glad for, at fru Ebba Strange nævnte, at disse foranstaltninger, som fru Ebba Strange finder sig tilfreds med – og uden retskendelse altså – hviler på et skøn. Det er det, fru Ebba Strange reelt er gået ind for. Vi har lovens tekst her, og der er ikke ændret ét eneste ord i

[Knud Lind]

den. Fru Ebba Strange har et bilag, som siger, at det, som står i denne lov, og det, der står i bemærkningerne, altså reelt er et skøn, men det er stadig væk helt uden retskendelse af nogen art.

Hanne Severinsen (V):

Jeg synes, det er lidt pudsigt at høre Fremskridtspartiet argumentere for, at christianitterne skal have lov til at være endnu bedre stille end en hvilken som helst borger i et hvilket som helst område over for en hvilken som helst kommune, for det er i virkeligheden det, der er tale om. Det er nogenlunde den samme form for bemyndigelse, som kommunerne har andre steder, men nu er Christiania jo altså Forsvarsministeriets ærinde.

Men når det er sagt, så vil jeg sige, at med dette lovforslag har vi fået sat punktum for en meget lang debat her i Folketinget. Vi har jo haft tovtækkeri i over 17 år, og det har været til stor skade for Folketingets troværdighed, at der er blevet udsendt signaler både i den ene og den anden retning, men at der ingenting er sket.

Nu sker der noget. Nu ved vi, at når der kommer en lokalplan, så kan den gennemføres. Det er meget vigtigt, for efterhånden har folk ude omkring i landet fået den opfattelse, at politikerne overhovedet ikke kunne styre noget som helst i Christiania. Det kan vi nu. Vi ved, at der er tale om et kompromis, der bliver tale om en lokalplan, der både tilgodeser nogle af vore synspunkter og nogle af de andres synspunkter.

Det er nu meget godt, når det danske folkestyre en gang imellem viser, at når man har lavet et kompromis, kan det også gennemføres. Det er i den ånd, jeg synes det skal forstås. Derfor vil jeg også rette en tak til forsvarsministeren, som faktisk har gjort et fantastisk arbejde ved at få lavet et kompromis, som jeg opfatter som holdbart.

Det betyder selvfølgelig også, at Venstre mener, at lovforslag nr. L 61 er bortfaldet.

Knud Lind (FP):

Indledningsvis vil jeg sige til Venstres ordfører, at Fremskridtspartiet er fuldstændig tilfreds med, at vi kan gå ind uden retskendelse. For vores skyld kunne de rydde hele området. Vi har i øvrigt Højesterets dom for, at disse personer skulle være fjernet. Den har Venstre tilsidet. Det har man ikke ønsket.

Vi står over for en ny epoke i Christianias historie, sagde den socialdemokratiske ordfører. Det tvivler jeg stærkt på, men vi står til gengæld over for en helt ny holdning hos De Konservative og Venstre. Fru Connie Hedegaard blev valgt på den holdning, at Christiania burde afvikles, og i dag står man nærmest og roser, at det fortsætter. Vi nærmer os den 1. juli 1989, altså om en måned og 5 dage skal Christiania være afviklet ifølge fru Connie Hedegaards og Venstres holdning. Af deres lovforslag fremgik det tydeligt, at der skulle ske en afvikling inden 1. juli 1989. Når man fra Venstres side siger, at man er glad for det, der er sket nu, som er til stor skade for troværdigheden i Folketinget, må Venstre sammen med De Konservative selv kæmpe sig ud af den troværdighedskrise.

»Forholdene på Christiania er i dag uacceptable på en lang række områder. Det er kun i ringe grad muligt for de offentlige myndigheder at udøve sædvanlig kontrol og bekæmpe kriminalitet på området. Landets almindelige lovgivning bliver ikke overholdt på området, og det offentlige unddrages lovpligtige skatter og afgifter. Befolkningens retsfølelse krænkes ved denne forskelsbehandling, og andre lande føler sig generet af kriminalitet, som kan spores tilbage til Christiania. Alt det sker uagtet, at beboerne ved landsretsdømme af 10. februar 1977 blev tilpligtet uden varsel at rømme samtlige arealer og bygninger.

Erfaringerne igennem de år, Christiania har eksisteret, viser, at det ikke er muligt at ændre Christiania, så der har kunnet skabes acceptable forhold. Adskillige forgæves forsøg har vist, at det ikke er muligt for Christiania at organisere sig på en samarbejdsduelig måde. Dette sammenholdt med, at forholdene i og omkring området stadig forværres, gør, at Christiania må afvikles.«

Man skulle næsten tro, at det var en tale fra CD eller Fremskridtspartiet, men det er det ikke. Det er den tidligere forsvarsminister, hr. Collets, ord i bemærkningerne til lov om afvikling af Christiania. Tænk engang, så langt kan man springe, og så roser man sig af, at det nu er godt. Kunne Venstres og De Konservatives ordfører ikke fortælle mig, hvilke af de forhold, som den tidligere forsvarsminister har peget på, der er blevet bedre i dag? Da vi sidste gang diskuterede værtshusene, gjorde man det pludselig til, at det måtte da nok være bragt i orden.

[Knud Lind]

Det viste sig så, da vi kom i udvalget, at det var det selvfølgelig ikke. Derfor synes jeg nok, man burde have holdt sig til lovforslag nr. L 61.

I den anledning vil jeg spørge hr. Kofod-Svendsen, om Kristeligt Folkeparti, hvis lovforslag nr. L 61 bliver nedstemt, svinger over til regeringens lovforslag. Det har jeg hørt forlydender om, og hvis det er rigtigt, er det noget uheldigt. Det er en farisæisk holdning for at blive i det bibelske. Det er i hvert fald ikke i overensstemmelse med, hvad Kristeligt Folkeparti sammen med CD tilkendegiver i bemærkningerne til lovforslag nr. L 61.

Det er svært at spørge, især om fremtiden, men for så vidt angår regeringens lovforslag kan jeg spørge én ting helt klart: Det eneste, man får ud af det, er flere tilskadekomne politimænd, uden at man opnår det, man ønsker. Det vil blive resultatet. Vi har jo set, hvordan politiet for ikke ret lang tid siden blev stenet ud af Christiania.

Jeg synes egentlig, at man burde trække lovforslaget tilbage. Det er hykleri ud over alle grænser, at man ganske kort efter, at man har fremsat et lovforslag om afvikling af Christiania, fremsætter et lovforslag om anvendelse af Christiania, et lovforslag, som i sig selv er uigennemførligt på grund af de uheldige paragraffer, man har fået snørklet sammen. Hvem i alverden tror, at blot fordi disse mennesker blev truet med bøde i henhold til politivedtægten, ville de fjerne deres skure med det samme? Det er ren utopi både fra Venstres og De Konservatives side. At man så narrer sine egne vælgere, er en anden sag. Det må være de to partiers sag. Men vores forhold til de øvrige nordiske lande lider et meget stort knæk ved den utroværdighed, som man lægger for dagen fra disse to partiers side.

Fremskridtspartiet kan gå ind for CD's og Kristeligt Folkepartis forslag. Der er måske nogle små mangler, bl.a. med hensyn til politiet. Men ud over det mener vi stadig væk, det er et fornuftigt forslag, og vi vil stemme for det. Vi kan under ingen omstændigheder gå med til det forslag, som er fremsat af regeringen. Hvis man har hul i en tand og vil undgå rodbehandling, tager man ikke og lægger et stykke sukker derned og lukker sådan nødtørftigt, for så er man helt sikker på, at man skal have rodbehandling. Det er i realiteten det, man gør fra Venstres og De Konservatives side.

Nør Christensen (CD):

Det startede så romantisk, så smukt og så ærbart. Hensigten var så god. Man ville for 17 år siden – næsten 2 årtier – bygge et samfund op på romantiske forestillinger, et såkaldt socialt eksperiment. Da havde man haft sociale eksperimenter på sociale eksperimenter efterfulgt af nye sociale eksperimenter, som så igen blev afløst af nye sociale eksperimenter, som heller ikke blev til noget.

Det er en sørgmodig dag, hvor man skal opleve hæderkronede og hæderlige partier som Det Konservative Folkeparti og Venstre prøve at bevare og lovliggøre. Det er trist, at man er sunket så dybt, og det skyldes alt sammen som sædvanlig kun Det Radikale Venstre. Det var den fejlagtighed, man begik, da man skiftede ud i regeringen. Jeg kan godt forstå, der var nogle ministre, man ville af med, og det var måske i orden. Men da man skiftede rundt i regeringen, begik man fejlagtighederne, for det er lykkedes Det Radikale Venstre at få trynet Venstre og De Konservative på plads. I næste uge ser vi, at det også gælder hastighedsspørgsmålet. Når bare der holdes stædigt ud, bliver man blød i knæene og giver efter. Så hedder det ikke længere, at det hele skal ryddes. Nej, nu må vi sandelig lovliggøre og bevare, og man siger tak til både inden for og uden for murene.

Fru Connie Hedegaard var inde på, at man nu har taget et realistisk skridt, og at vi nu stiller krav til christianitterne. Tænk, vi er begyndt at stille krav til christianitterne! Jamen det er da næsten en uforkammethed, at vi skal stille krav til christianitterne. Det er sandelig blevet op til christianitterne, om det behager dem at være med, om de kunne tænke sig at spille med, de søde små. Det altafgørende ord kommer til sidst fra fru Connie Hedegaard, nemlig at nu er det alvor. Langt om længe efter sytten år blev det alvor også i Det Konservative Folkeparti. Nu skulle de have sat stolen for døren. Goddag, mand. – Økseskaft!

Man taler om byggestop. Undskyld, men jeg må have at vide af forsvarsministeren, om der er en overophedning af økonomien i Christiania, siden man har indført byggestop. Det er altså barnagtigt pjat, og det er mig fuldstændig ubegribeligt, at et flertal i Folketinget kan opføre sig på den måde og tillade, at hvis der er en lille klike, der forstår at holde ud længe nok og er stædigt og indædt nok, så falder man pladask

[Nør Christensen]

på maven. Det er en barnagtighed, en grufuldhed og en despekt over for domstole og retsbevidsthed i en grad, der ikke er set tidligere i Danmarkshistorien. Det er sjældent, jeg tager så store ord i min mund, selv om jeg godt kan råbe højt, men der er første gang, jeg har oplevet noget så groft. Man falder på knæ for en minoritet, som gang på gang er dømt for ulovligheder. Man roser sig af, at der nu skal lovliggøres, så de søde små kan få mulighed for at klare deres sociale eksperimenter. At det så kommer til at koste lidt penge, gør ikke så meget.

Over for den sølle djævel, som kører 10 km for stærkt på en motorvej, falder hammeren lige på stedet kontant og hårdt. Men at man begår ulovligheder i årevis, at Christiania, Frøstrup og BZ'ere opfører sig, som det passer dem, er der ikke nogen der sådan tager sig synderligt meget af. Tværtimod er man efterhånden lidt afslappet, man hygger sig lidt med det og siger, at det måske slet ikke er så galt alligevel.

Jeg sagde under førstebehandlingen, at jeg nu ville skynde mig hjem til min villa i byen, hvor jeg bor. Det var ment som en morsomhed, når jeg sagde, at jeg ville oprette fristaden »Frodenia«. Som man ved, hedder jeg Frode til fornavn, og nu opretter jeg fristaden »Frodenia«. Det bliver efterhånden mere og mere alvor for mig, for jeg vil få en fantastisk hjælp. Hvad rager moms, skatter og afgifter mig? Jeg indretter en restauration i min kælder og gør, som det passer mig. Jeg ved, at bare jeg holder ud i 17 år, hjælper Folketinget mig. Jeg placerer en ged eller to ude på min græsplæne, når nu vejret er blevet til det. Jeg kan bygge et ulovligt skur eller to til dem, ligesom det nu passer mig. Jeg får lynhurtigt hjælp fra Folketinget, hvis nogen vover at trænge ind i min fristad. Min carport ligger måske 30 cm for tæt på skellet. Det betyder ingenting, det er da ligegyldigt! Spiller ingen rolle! Hvad rager lovgivningen mig?

Det er utrolig trist, at man er blevet så fuldstændig ligeglad i regeringspartierne, i hvert fald i de to store, som jeg troede var væsentlige regeringspartier. Men det er de ikke, for de lader sig tyrannisere og herse med rundt i manegen af et mindretal i regeringen. Jeg vil ikke fremhæve De Radikale for den præstation. Tværtimod vil jeg beklage, at Venstre og De Konservative er gået med til at acceptere disse ting og så kalde det en lovliggørelse.

Det startede som et socialt eksperiment og kunne sagtens lykkes, bare man fik frie hænder til at gøre nøjagtig, som det passede én. Det spillede fallit. Først da man fik fat i de offentlige kasser, fik man chance for at komme igennem med det sociale eksperiment. Det kunne man passende have erkendt for både 15 og 16 år siden, hvis det havde været det, man ville. Men man gav op – ikke på halvvejen – men man gav op, da man kom lidt længere frem, fordi man blev udsat for en kolossal høj grad af stædighed.

Det er en grov krænkelse, der finder sted, af retsbevidstheden hos en lang række mennesker. Langt ind i vælgerkredse hos såvel Venstre som Det Konservative Folkeparti vil man ryste på hovedet over, at man er gået så langt, som man er, og man vil ryste endnu mere på hovedet, når man får præsenteret, hvad de to partier har sagt igennem årene om Christiania. Man vil virkelig ryste på hovedet.

Jeg er alvorligt bekymret for de to partiers fremtidsudsigter. De er nok ikke så gode efter dette forfærdelige, man er blevet mere eller mindre påtvunget af Det Radikale Venstre. Jeg kan naturligvis kun ønske al mulig held og lykke trods den fadæse, man har begået både i Venstre og hos De Konservative.

Vi må selvfølgelig erkende, at vi alle kan begå fejl. Jeg ser, at værdige repræsentanter for de forskellige partier er til stede i folketingssalen og skal appellere til disse værdige repræsentanter, at man sørger for at tænke sig lidt bedre om, inden man tager det endelige og definitive skridt og derved håner mennesker, der opfører sig ordentligt i samfundet og overholder reglerne så godt, som de nu kan, i modsætning til dem, der fuldt bevidst overtræder lovgivningen og er revnende ligeglad med, om der bliver afsagt domme. Man har forhindret dansk politi i at udføre sin gerning. Det er en meget, meget trist dag, først og fremmest for Venstre og for Det Konservative Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Skulle Det Radikale Venstre have lyst til at tryne nogen, må det i denne sammenhæng være hr. Nør Christensen.

Jeg har nu en grundlæggende tillid til, at politiet i Holstebro straks vil gribe ind, hvis hr. Nør Christensen åbner en smugkro. Vi skal hu-

[Kirsten Lee]

ske, at politiet også greb ind over for den illegale værtshusdrift i Christiania, og efter de oplysninger, vi har, foregår der ikke på nuværende tidspunkt ulovligt salg derude.

Jeg er enig med hr. Nør Christensen i, at der var en masse »Goddag, mand-økseskaft!« i det indlæg, han kom med. Hr. Nør Christensen siger, at Det Radikale Venstre har trynet Venstre og Konservative. Hvad er det for noget vitterligt vrøvl? Det, der er sket, er, at vi faktisk har gjort det, som hr. Nør Christensen angledede efter, vi skulle gøre, nemlig lovliggøre Christiania.

Vi ønsker nemlig, der skal være respekt for fredningsbestemmelser. Vi ønsker, der skal være respekt for lokalplandirektiver. Vi ønsker ingen illegale værtshuse, vi ønsker, at området skal være tilgængeligt for Københavns beboere, og vi ønsker, at Christiania skal få lov til at bevare sit særpræg. Vi har altså konkret gjort de ting, som hr. Nør Christensen efterlyste. Derfor, hr. Nør Christensen, det var »Goddag, mand-økseskaft!« Vi har ikke trynet nogen, men der er i Folketinget et bredt flertal, der handler fornuftigt i denne sag.

(Kort bemærkning).

Connie Hedegaard (KF):

Retorikken fejler jo ikke noget, og det har den ikke gjort i 17 år, for så vidt heller ikke fra konservativ side. Forskellen er, at de krav, vi i 17 år har ønsket at stille, de ting, vi har ønsket skulle ske, kommer vi nu for første gang et skridt i retning af. Vi har fået flertal, hr. Nør Christensen, for nu i det mindste at gå i den retning, vi har ønsket.

Det er rørende at høre CD's omsorg for Det Konservative Folkeparti, men inden man bliver for selvtilfreds og for selvtilstrækkelig, vil jeg lige spørge, hvad hr. Nør Christensen og CD gjorde i de 5½ år, de sad i en borgerlig regering. Hvad nåede de at komme igennem med? Hvad kom hr. Nør Christensen igennem med i sin ministertid? Det er ikke så enkelt, og vi ved det alle sammen. Det er tom retorik.

Nu er der altså forskel på dem, der synes, det er bekvemt at fastholde Christiania på den nuværende måde, uden at der sker en brik – så kan man stå her og flagre med lidt fin retorik – og på os, der siger: Lad os dog nu få sat en proces i gang. Det må da alt andet lige være et skridt, som alle fornuftigt tænkende kan gå ind for. Nu

har vi faktisk fundet et flertal, der vil begynde at tage fat på problemerne derude. Det er da egentlig ret historisk.

(Kort bemærkning).

Nør Christensen (CD):

Jeg skal besvare det spørgsmål, der er stillet, om min teoretiske fristad »Frodenia«. Jeg kan bare tage det helt afslappet. Jeg behøver overhovedet ikke tage mig af fru Kirsten Lee. Hun er i og for sig i denne forbindelse uinteressant, for der er alligevel et kæmpemæssigt flertal for, at der er ikke én, der kommer og rører mig i min fristad. Jeg kan gøre, som det passer mig. Der er ikke én, der vil røre mig, og bliver jeg endelig dømt – uanset om det bliver af retten i Holstebro eller af Højesteret – sidder jeg den bare overhørig. Det interesserer da ikke mig, om jeg har fået en dom eller to. De kan dømme mig tre gange, hvis de vil. Det er da ligegyldigt. Sådan har man gjort i Christiania. Det er sandheden om det.

At fru Kirsten Lee forsøger at romantisere – og som sædvanlig er hånlige over for meddebattører – må stå for fru Kirsten Lees egen regning. Men det ændrer ikke på denne kendsgerning, at det forholder sig præcis, som jeg har gjort rede for det her: Man kan bare gøre, som det passer én, og hvis man er stædig nok og holder ud længe nok, får man sin vilje. Lidt standhaftighed og lidt gåpåmod hos flere partier i Folketinget havde været særdeles gavnligt.

Til fru Connie Hedegaard skal jeg sige, at dette har ikke meget at gøre med Trafikministeriet. Jeg er ikke bekendt med, at der var trafikale problemer omkring Christiania, i hvert fald ikke nogen, jeg skulle blande mig i.

Hvis man havde kunnet præsentere os for et flertal – også under firkloverregeringen – havde vi været parat, men vi ville ikke være bekendt, som man vil nu, at ligge under for nogen, sådan som man gør fra Venstres og De Konservatives side. Man lader 5 og 7 være lige og er ligeglads med, hvad der er gældende lov og ret i dette land. Det er, hvad man nu gør fra Venstres og De Konservatives side.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg vil godt lige sige, at kraftige dunk i pulten går altså ud i hele huset.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg skal ikke dunke i pulten, men blot læse op af et bilag for fru Kirsten Lee. Når fru Kirsten Lee fortæller, at alt nu er i orden med værtshusene, er det direkte i strid med de bilag, der foreligger, og de svar, der er kommet på spørgsmålene om Christianias værtshuse.

Jeg må have lov til at citere fra det ene af bilagene, 232, hvor man siger følgende:

»Når Uropatruljen eller Bevillingspolitiet nærmer sig området, blæser vagtposter i fløjter, hvis de når at se politifolkene. Herefter lukkes dørene til værtshusene, men det er formentlig af hashsælgere. En sådan advisering om politiets ankomst begrænser naturligvis politiets kontrolmuligheder.«

Længere oppe på samme side taler man om, at der i nøgleklubben W. C. Fields er konstateret udskænkning af alkohol.

Jeg siger det til fru Kirsten Lee, fordi jeg ikke synes, fru Kirsten Lee skal bilde det øvrige Folketing ind, at alt er lovliggjort på Christiania, for det er det langt fra. Jeg synes, fru Kirsten Lee skal holde sig til sandheden og erkende, at det er en ulovlig fristad, som man er i gang med at ville lovliggøre på tværs af de henstillinger, der er kommet fra de andre nordiske lande.

Men jeg vil blot bede fru Kirsten Lee om én ting, nemlig at holde sig til sandheden.

Kofod-Svendsen (KRF):

Hr. Knud Lind stillede mig et direkte spørgsmål. Ikke alene stillede hr. Knud Lind et direkte spørgsmål, han inddrog også Biblen og en farisæisk holdning osv. Jeg er lidt overrasket over, at så meget skulle inddrages for at stille et spørgsmål. Hr. Knud Lind kunne have spurgt mig i løbet af dagen, hvis det var så magtpåliggende for ham at blive klar over vores stilling.

Men jeg skal da i al enkelthed sige, at vi har været medforslagsstillere til et lovforslag om Christiania, og det forslag stemmer vi for. Regeringen har så fremsat et forslag, som ikke er nær så godt, og det stemmer vi imod, for vi holder os til den ægte vare.

Det forslag, vi har fremsat, har vi været med til at fremsætte én gang før, oven i købet i en lidt skrappe udgave. Vi har nu lavet lidt længere frister osv. Derfor er vi da ked af, at regeringen ikke vil tilslutte sig vort forslag. Når Venstre og De Konservative var enige i noget,

som var lidt skrappe, må de også være enige i noget, som giver lidt længere frister. Fordi man er kommet i regering med De Radikale, vælger man ikke at gå ind i arbejdet om vort lovforslag, som en stor del af regeringen er enig i. Man kunne sige: Vi er nu tre partier, og det tredje skal også tilgodeses, og så kunne man have stillet nogle ændringsforslag. Det finder vi havde været den naturlige måde at arbejde på. I stedet vælger man at fremsætte et lovforslag, som indeholder mange bemyndigelser.

Jeg vil gerne sige, at vi har stor tillid til den nuværende forsvarsminister og tror, at den nuværende forsvarsminister vil bruge det forslag, der nu er flertal for i folketingstalen, så man kan nærme sig det, der ligger i lovforslag nr. L 61, men vores frygt, vores betænkelighed går på, at man får vedtaget et forslag med så mange bemyndigelser. Vi har ikke nogen garanti for, at den nuværende forsvarsminister sidder, indtil alt er udmøntet, og man vil så have legaliseret nogle bemyndigelser, som kan tolkes på en væsentlig anden måde. Ved at vedtage dette forslag ved man reelt ikke, hvordan retstilstanden vil blive på Christiania over en årrække. Havde man derimod valgt den rigtige løsning, havde vi fået en løsning, som var socialt ansvarlig, og som også viste den respekt for loven, som vi lægger overordentlig vægt på i mit parti.

Fru Connie Hedegaard talte om, at de krav, som Det Konservative Folkeparti har stillet, nu blev gennemført. Jeg går ud fra, at de også ligger i lovforslag nr. L 61 og i højere grad i nr. L 61. Derfor er jeg overrasket over, at man ikke har valgt det naturlige, at stille nogle ændringsforslag.

Med dette vil jeg slutte, hvor jeg begyndte. Vi støtter naturligvis vort eget forslag, men ikke det andet, der er en forringelse i forhold til vort.

Forsvarsministeren (Enggaard):

Jeg vil gerne give udtryk for glæde over den ganske brede tilslutning, som regeringens lovforslag om anvendelse af Christianiaområdet har fået.

Jeg noterer også, at der ikke er stillet ændringsforslag, og at der derfor er udsigt til, at det gennemføres i uændret skikkelse.

Som jeg sagde ved førstebehandlingen, mener jeg, at de ulovlige forhold på Christiania må bringes til ophør. Det har der i virkeligheden været et flertal for i Folketinget igennem

[Forsvarsministeren]

endda nogen tid, og det, jeg ser i denne situation, er, at det er lykkedes at finde en bred forståelse i Folketinget for at tage nogle nødvendige skridt over for Christiania, og det betegner – og dér er jeg enig med flere af ordførerne, som var inde på det tema – det egentlige fremskridt. Jeg tror, man skal være opmærksom på, at rækkefølgen i en fornuftig håndtering af Christianiaspørgsmålene er som det første at have et bredt politisk flertal i Folketinget, dernæst udforme nogle regler og så i god forståelse med Folketingets partier føre nogle ændringer ud i livet. I og med at en bredde i Folketinget er opnået, vil der også være mulighed for, at et godt samarbejde kan etableres med beboerne i Christiania. Derfor er rækkefølgen her ikke ligegyldig.

Jeg fremlagde i forbindelse med førstebehandlingen af forslaget fra Kristeligt Folkeparti og CD regeringens 4-punkts-handlingsplan.

Tre af punkterne, nemlig udarbejdelse af et landsplandirektiv, overførsel af uforbrugte bevillinger til 1989 og lukning af værtshuse uden fornøden bevilling, er gennemført.

Der er i øjeblikket forhandlinger i gang mellem bevillingspolitiet og Christianias værtshuse, og disse forhandlinger må forventes at føre til et positivt resultat.

Lokalplanen for området vil blive udsendt i efteråret 1989 af miljøministeren.

Det forslag, som regeringen har fremsat vedrørende anvendelse af Christianiaområdet, og som skal sikre, at miljøministerens lokalplan kan gennemføres og håndhæves, er altså sidste punkt i regeringens handlingsplan.

Da der således allerede fra regeringens side er taget væsentlige skridt til at bringe de ulovlige forhold til ophør, finder jeg ikke, at lovforslaget om afvikling af Christiania giver den mest hensigtsmæssige løsning. Jeg mener, at det er vigtigt, at der opnås en løsning på et bredt politisk grundlag, som jeg allerede har nævnt.

Under førstebehandlingen af lovforslaget den 26. april nævnte jeg, at det er hensigten, at beboerne skal hjælpe til med at præge udviklingen for Christiania, herunder at bringe de ulovlige forhold til ophør. Mulighederne for lovens gennemførelse vil også afhænge af beboernes positive og konstruktive medvirken.

Jeg nævnte også ved førstebehandlingen, at det er hensigten, at beboerne selv skal overtage

de fulde drifts- og vedligeholdelsesudgifter på området. Det er derfor regeringens intention, at udgifter ved drift af området skal modsvares af beboernes betalinger. I tilladelser til virksomhedsdrift vil det bl.a. blive fastsat som vilkår, at virksomhederne skal yde betaling for deres anvendelse af området og bygninger.

Regeringen er dog indstillet på at yde økonomisk støtte til visse aktiviteter på Christiania. Det fremgår også af betænkningen. Der skal naturligvis være de nødvendige midler til, at loven kan administreres.

Jeg kan derfor anbefale, at man ved tredjebehandlingen støtter regeringens forslag om anvendelse af Christianiaområdet.

Så vil jeg råde CD's ordfører, hr. Nør Christensen, som igen var inde på muligheden for, at han i sin hjemkommune kunne etablere en provokation i forhold til det almindelige retssystem, og nævnte nogle eksempler på, hvordan han kunne indrette sin egen fristad, til at studere småhusreglementet, som den tidligere boligminister, hr. Bollmann, gennemførte som en afbureaukratisering, for jeg tror, at det lille hus, som hr. Nør Christensen overvejede at bygge på sin græsplæne, i virkeligheden er fuldt lovligt.

Jeg tror også, at man i dag meget gerne må bygge en carport i skel, forudsat at regnvandet har afløb til egen grund og ikke til naboens.

Det er også det nærmeste, jeg kan se af en provokation i de tanker, som hr. Nør Christensen havde, og hvis hr. Nør Christensen kun vil lade være med at opkræve betaling for alkoholholdige drikke, som fortæres i hans kælder, vil der heller ikke være nogen særlig provokation i det. Venner og naboer må endda medbringe det i en bærepose, bare det er deres eget.

(Kort bemærkning).

Nør Christensen (CD):

Forsvarsministeren kan da udmærket muntre sig, og det lyder da også vældig rart og hyggeligt, at vi nu får at vide, hvordan retstilstanden er blevet.

Men hvordan var retstilstanden tidligere? Det gør forsvarsministeren ikke opmærksom på, det interesserer ikke! Nej, nej, det er fuldstændig ligegyldigt, at man begår ulovlige handlinger i årevis, men jeg blev straks sat i rette, fordi jeg sagde, at jeg bare indretter en lille hyggelig bodega i romantiske omgivelser i min

[Nør Christensen]

kælder, for så ville der omgående blive skredet ind.

Hvornår begyndte man at skride ind over for Christiania, hr. forsvarsminister? Det var dog trods alt mere væsentligt at komme ind på. Det gjorde man selvfølgelig ikke. Det skulle tage sådan en 10, 15, 20 år, inden man begyndte at besinde sig på, at nu skulle der til at ske noget derude. Når man gør det, bliver man svag i knæene – det er det, jeg anker over – og begynder sandelig at rose sig af og være glad for, at nu er det langt om længe lykkedes at få lovgiggjort noget.

Det vil altså sige, at der er noget, der har været ulovligt. Det må forsvarsministeren vel kunne give mig ret i, at noget har været ulovligt. Det er det, man giver efter for. Hr. forsvarsminister, romerriget faldt, fordi man på det tidspunkt begyndte at gøre de ting lovlige, som borgerne fandt var ubehagelige.

Danmark falder ikke sammen på grund af dette, men hvis retstilstanden breder sig på disse områder, kan det få nogle uhyggelige konsekvenser. Det var mere end nyttigt, hvis forsvarsministeren havde reageret på den måde i stedet for at muntre sig over småhusreglementer, som er ændret inden for de seneste år.

Knud Lind (FP):

Det er helt fantastisk, at det netop skulle være den nuværende forsvarsminister, som skulle gøre sig morsom – det mener jeg nu ellers ikke er den nuværende forsvarsministers mest stærke side – over småhusreglementet.

Jeg vil godt spørge forsvarsministeren: Det småhusreglement, hvorefter hr. Nør Christensen kan bygge et lille hus på græsplænen, handler det også om, at hr. Nør Christensen må sælge hash og narkotika fra det lille hus på græsplænen? Taler man i småhusreglementet også om, at man lovligt kan indrette det lille hus på græsplænen til en hælercentral, og skulle der komme nogen forbi, som man ikke kan lide, kan man da altid begrave dem i cementen under det lille hus på græsplænen? Er det alle disse ting, som forsvarsministeren tænker på?

Jeg vil også godt spørge den nuværende forsvarsminister og især den tidligere forsvarsminister, hr. Collet: Er forholdene på Christiania ændret i forhold til de udtalelser, som den tidligere forsvarsminister – hvor den nuværende forsvarsminister da trods alt også var en del af det flertal og den regering – kom med? Forhol-

dene på Christiania var under den tidligere forsvarsminister uacceptable på en lang række områder, og det er ikke muligt eller kun i ringe grad for de offentlige myndigheder at udøve sædvanlig kontrol og bekæmpe kriminalitet i området, og landets almindelige lovgivning bliver ikke overholdt i området, og det offentlige unddrages betydelige beløb i skatter m.v.

Jeg vil blot spørge den nuværende forsvarsminister: Har disse ting ændret sig så drastisk? Det eneste, jeg hørte fra den nuværende forsvarsminister, var, at der var nogle forhandlinger, som efter forsvarsministerens skøn forventes at føre til et godt resultat. Det var faktisk alt, hvad vi kunne nå til. Når den tidligere forsvarsminister taler om, at erfaringerne igennem de år, Christiania har eksisteret, viser, at det ikke er muligt at ændre i Christiania, således at der har kunnet skabes acceptable forhold, og at adskillige forsøg har vist, at det ikke er muligt for Christiania at organisere sig på en samarbejdsduelig måde, hvad er så det for en ny samarbejdsduelig måde, som den nuværende forsvarsminister pludselig har fået stablet på benene? Er der nye forhold på Christiania? Det sidste, jeg så, var, at en politipatrulje blev stenet ud af Christiania. Er det de bedre forhold, som forsvarsministeren taler om? Er det her forsvarsministeren forventer et godt resultat, så de måske ikke smider nær så mange sten som tidligere, eller hvad er det? Vi har ikke fået ét eneste konkret eksempel på, at forholdene igennem de sidste 17 år nu pludselig skulle have ændret sig til noget bedre.

Derfor er det, når forsvarsministeren plæder her om småhusreglement, at tale fuldstændig udenom. Er kriminaliteten faldende på Christiania? Er det muligt for politiet at komme ind og kontrollere det?

Nej, nej, nej og atter nej, og derfor stemmer vi imod dette forslag.

Nør Christensen (CD):

Det er da ærgerligt, at vi ikke kan få forsvarsministeren på talerstolen. Det gør mig oprigtigt ondt, fordi vi godt kan blive ved med at fremdrage eksempel på eksempel på, hvordan man, når det drejer sig om andre borgere bare for en smule overtrædelse, er på vagt. Vi havde så sent som i går en debat, som hr. Knud Lind havde rejst om brønde. Hvis der var bare den mindste smule ekstra forurening ud over det, man i sin

[Nør Christensen]

godhed og sin storhed havde tolereret, i en sådan privat brønd, skred man ind med hård hånd. Udgifter i størrelsesordenen 40.000–50.000–60.000 kr. interesserede ikke. Nej, man havde decentral beslutning, og nu skulle der altså ske noget, og folk måtte altså ikke drikke det vand.

Men forsvarsministeren er altså ikke til at formå til at komme på talerstolen. Derfor vil jeg som et sidste forsøg prøve at spørge forsvarsministeren: Er forsvarsministeren enig eller uenig i, at det sociale eksperiment i Christiania, som det startede med, har spillet totalt fallit? Jeg ønsker forsvarsministerens ord for, om det sociale eksperiment lykkedes eller ikke lykkedes, og hvilke forventninger han har til fremtiden med hensyn til det såkaldte sociale eksperiment.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg synes, det er for galt, når forsvarsministeren nu har stået og brilleret med småhusreglementet kontra den 17 år lange skandale på Christiania, at han ikke er i stand til at komme med ét eneste punkt, der beviser, at der skulle være bedre forhold derude nu.

Jeg må til slut give forsvarsministeren det råd, for jeg kan spå, at det ikke lykkes, at der kun er én mulig udgang på det: Det skal væk rub og stub. Der skal ikke være en sten tilbage.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om afvikling af Christiania. (Lovforslag nr. L 61).

§§ 1–15

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om anvendelse af Christianiaområdet. (Lovforslag nr. L 232).

§§ 1–12

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Anden behandling af lovforslag nr. L 46:

Forslag til lov om krigsmateriel m.v.

Af justitsministeren (Ninn-Hansen).

(FremSAT 11/10 88. Første behandling 25/10 88. Betænkning 18/5 89).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1–14

vedtoges uden afstemning.

§ 15

vedtoges med 99 stemmer mod 15.

Ændringsforslag nr. 1 om, at § 15 udgår, var dermed forkastet.

§§ 16 og 17, ændringsforslag nr. 2, § 18, således ændret, og § 19

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbe-